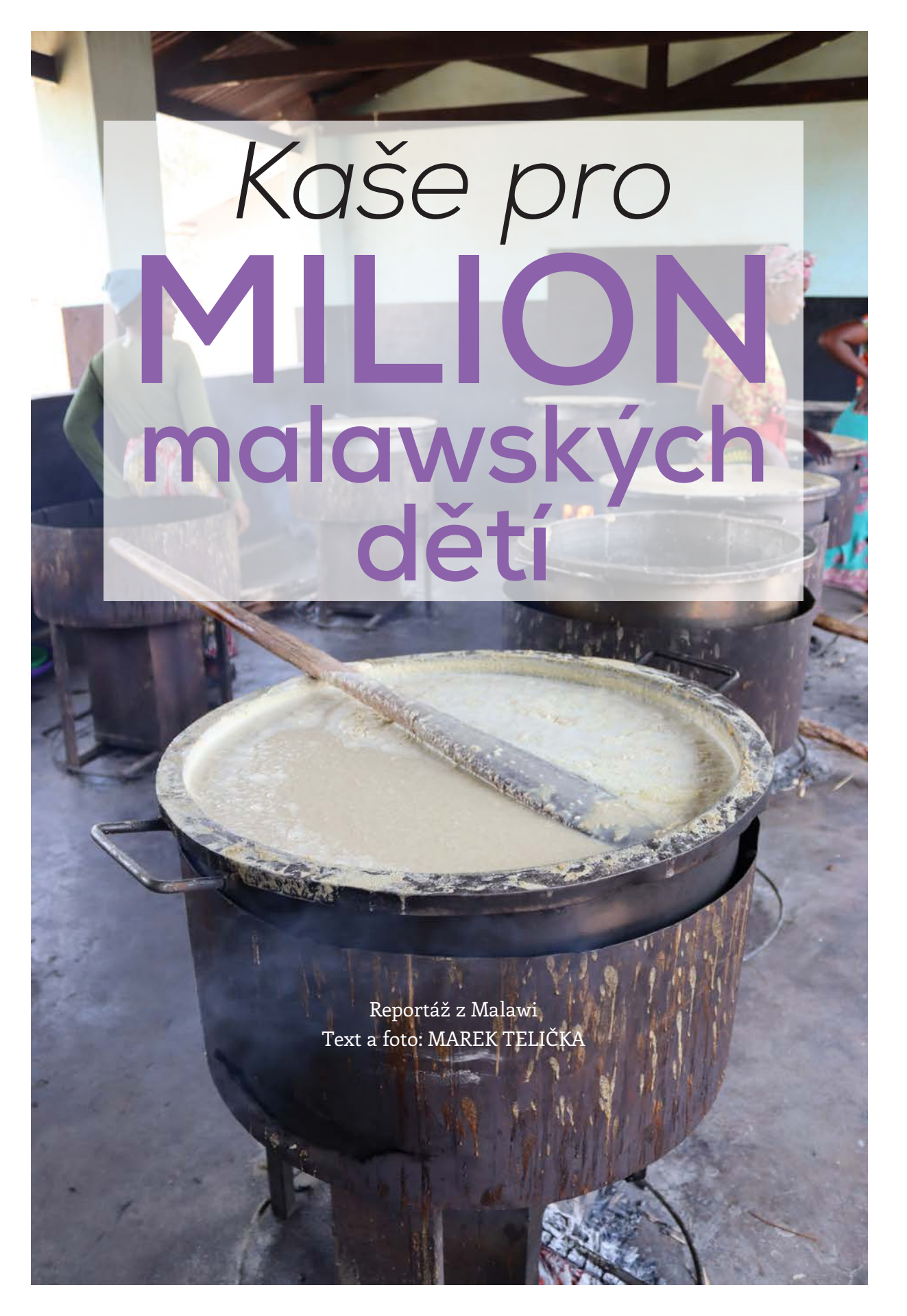

Kaše pro **MILION** *malawských* *dětí*

Reportáž z Malawi
Text a foto: MAREK TELIČKA

Petra Burianová
a příjezd do školy
Nansato, kam
chodí zhruba
2500 dětí a Mary's
Meals zde
poskytuje jídlo už
od roku 2007.

Na přelomu září a října se Petra Burianová, vítězka prvního ročníku soutěže Peče celá země a česká ambasadorka Mary's Meals, vydala do Malawi, aby se na vlastní oči přesvědčila, jak v zemi funguje školní stravovací program této charitativní organizace. Ta jen v Malawi pomáhá prostřednictvím jídla získat vzdělání už více než milionu malawských školáků.

Je pár minut před půl sedmou ráno, poslední zářijové pondělí. Držím se sedadla před sebou a pokouším se zachovat rovnováhu. Koutkem oka vidím, že Petra Burianová, která sedí vpravo

přes uličku, bojuje o stabilitu ve zmítající se dodávce úplně stejně, ale ani jí tohle ranní

malawské rodeo nebere náladu. Vstávali jsme před pátou a na cestu severně od Blantyre, druhého největšího malawského města, jsme vyrazili o půl šesté. Zpočátku jsme uháněli po velmi solidní asfaltce, ale teď už pár minut naše bílá dodávka poskakuje po hrbolaté prашné cestě.

ÚSMĚVY VYCHÁZEJÍCÍ S RANNÍM SLUNCEM

Slunce už je nad obzorem, a tak z okna koukám na krajinu kolem silnice, kde je

jasně patrná zdejší chudoba. Spousta cihlových domků je nedostavěných. Nebo se už rozpadají? Těžko říct. Míjíme místní tržnici s hromádkami zeleniny a krejčovským krámkem a pod jednoduchým přístřeškem zahlédnu kulečnickový stůl,

který tady působí dost nepatřičně. Dál za silnici se jedno vedle druhého míhají

úhledně obdělaná políčka. Období dešťů by mělo přijít asi za měsíc a ani loňská velká neúroda neodradila místní farmáře od toho, aby letos půdu připravili tak dobře, jak je to vůbec možné.

V 6.35 přijíždíme ke škole Mdeka a zastavujeme na prostorném hliněném nádvoříčku. Na první pohled to tady vypadá skoro opuštěně, ale když obejde-me jednu z větších budov, otevře se nám pohled, který ty méně připravené skoro srazí do kolen. Před školní kuchyní, kde

Malawi

NEJEN KAŠE a nejen v Malawi

CHARITATIVNÍ ORGANIZACE MARY'S MEALS zahájila svoji činnost v roce 2002, a to právě v Malawi, kde je její stravovací program ve školách nejrozšířenější. Mary's Meals působí v už celkem 17 zemích, kde **KAŽDÝ ŠKOLNÍ DEN ZAJIŠŤUJE JEDNO VYDATNÉ JÍDLO** pro celkem asi 2,5 milionu dětí. Jídlo na celý školní rok pro jedno dítě stojí 550 Kč.

Pomoc je určena pro děti v nejchudších regionech světa. Pokud by neměly zajištěné jídlo ve škole, mnohé z nich by jedly třeba jen párkrát týdně. Sójovo-kukuřičná **KAŠE OBOHACENÁ O VITAMINY A MINERÁLY**, kterou dostávají děti v Malawi, se podává také školákům v Zimbabwe a Zambii. V ostatních zemích jde o jiné pokrmy – v závislosti na tom, která jídla jsou v daném státě tradiční a které suroviny se tam pěstují. V 70 % případů se suroviny pro přípravu jídel nakupují z místních zdrojů. Výrazně se tak šetří náklady (za nákup i přepravu) a podporují se místní zemědělci.

Mary's Meals je nízkonákladová organizace, která se opírá o obrovské množství neplacených dobrovolníků. Jen v afrických zemích pomáhá s přípravou jídla ve školách **ZHRUBA 68 000 DOBROVOLNÍKŮ**. Velké množství dobrovolníků pomáhá i v Česku a dalších západních zemích, kde se pro pomoc sbírají finanční prostředky.

V Česku, kde organizace funguje od roku 2018, se **100 % VYBRANÝCH PROSTŘEDKŮ VĚNUJE NA POMOC DĚTEM**, protože náklady na provoz české pobočky se hradí ze soukromých prostředků. Stejně byly hrazeny i náklady na cestu do Malawi.

Více viz WWW.MARYSMEALS.CZ.

je už připraveno několik hrnců plných kourící kukuřično-sójové kaše, stojí obrovský zástup dětí, které trpělivě čekají, až na ně přijde řada. Do zdejší školy jich chodí 1721 a horká kaše je hlavním důvodem, proč je v malé horské škole tak plno. Jedno po druhém si děti

umývají ruce a hrnečky a přistupují k betonové přepážce. Položí na ni svůj hrneček, který

kuchařky vrchovatě naplní. Děti si berou svoji porci a usazují se na nejrůznějších místech – ke zdem budov, ke stromům, případně ve skupinkách jen postávají. Některé z nich mají lžičky, jiné kaši z hrnečků usrkávají a vybirají prsty. Čím víc hrnečků kuchařky naplní, tím intenzivnější je dětské štěbetání a úsměvy na tvářích školáků.

NEJPOZORUHODNĚJŠÍ MÍSTO V MALAWI

Ruce kuchařek se hbitě míhají, i když je na nich trochu znát únava. Není divu. Vstávaly ve dvě nebo

ve tři hodiny ráno, aby se včas dostaly do kuchyně, která je od jejich domova vzdálená třeba i pět kilometrů. Uklidily tady, nanosily vodu, umyly obrovské stodvacetilitrové kotle a zatopily pod nimi. Několik metrů kaše pak vařily za stálého míchání obrovskými vařečkami a teď tedy nadešel čas vydávání jídla dětem. Ještě je čeká závěrečný úklid.

Ani jedna z těchto pracovitých žen nedostává za práci žádnou odměnu. Enelesi, s níž později mluvíme, nám vysvětluje: „Proč tady pomáhám? Protože jen díky kaši jsou děti ve škole a můžou se naučit něco do života. Já tady mám sama dceru, a tak vím, jak je to důležité. Bez jídla ve škole by byl náš život mnohem těžší.“

Kaše ale není jen „hmota na zaplnění žaludku“. Je doplněna o nejdůležitější vitaminy a minerály a její složení je schválené Světovým potravinovým programem (WFP). „Dokud jsme tady ve škole neměli kaši od Mary's Meals, děti často odcházely

↓ **Tržiště podél cesty na okraji města Blantyre.** Zhruba 80 % obyvatel Malawi jsou drobní zemědělci, což se projevuje nejen ekonomickou zranitelností země při výkyvech počasí, ale také na skladbě zdejšího zboží.

➔ Ve škole Namatete jsme dostali možnost míchat kaši. Míchat je potřeba nepřetržitě 1 až 1,5 hodiny, než je víc než hektolitr kaše ohříváný malým ohněm přiveden k varu.

v půlce vyučování nebo sem ráno vůbec nepřišly. Mnoho z nich školu nedokončilo. Od té doby, co máme kaši, sem chodí skoro dvakrát tolik dětí. Ve vyučování jsou pozornější, mají o moc lepší studijní výsledky. Ten jeden hrnek kaše denně je strašně důležitý," živě gestikuluje Allan Sefasi, zdejší ředitel. V jeho škole strávíme bezmála dvě hodiny a mně osobně připadá, že jsem na nejpozoruhodnějším místě v Malawi. Veselé, přirozené a kontaktní děti, učitelé, kteří svojí autoritou a hlasem zvládají třídu čítající stovku žáků. A samozřejmě místní ženy, které každý školní den pracují dlouho před rozedněním, aby se sedmnáct stovek školáků mohlo aspoň jednou za den pořádně

Náš SVĚT NEKONČÍ ZA PLOTEM našeho domu

V roce 2023 se českou ambasadorkou organizace Mary's Meals stala **PETRA BURIANOVÁ**, vítězka prvního ročníku soutěže Peče celá země, moderátorka a autorka knihy Cesta z těsta. Proč považuje podporu této organizace a její činnosti za důležitou?

CO OBNÁŠÍ TITUL AMBASADORKY MARY'S MEALS A PROČ JSTE SE JÍ STALA?

Roli ambasadorky chápu jako roli „hlásné trouby“. Mým úkolem je hlavně podávat svědectví o myšlence a činnosti organizace co nejširšímu okruhu lidí. Přiznám se, že na první dobrou se mi líbil ten zápal dobrovolníků a také to, že celá vybraná částka od lidí v Česku jde přímo k potřebným dětem. Až když jsem do činnosti Mary's Meals pronikla hlouběji, ohromilo mě, o jak velké dílo vlastně jde a jaké to celé má přesah. Prostě nejde „jen“ o to, nasycit hladové děti, jak by se mohlo zdát.

JAK VŮBEC DOŠLO K TOMU, ŽE JSTE SE ROZHODLA ČINNOST TÉTO ORGANIZACE PODPOŘIT?

Šlo o krásnou shodu okolností. Nejprve mi přišel dopis od žen, které mi moc děkovaly za knihu a recepty. Prý podle ní pečou, výrobky prodávají a výtěžek věnují právě organizaci Mary's Meals. Já o ní nikdy neslyšela, tak jsem sedla k počítači a začala vyhledávat informace. A právě v tom okamžiku mi zavolali z kanceláře Mary's Meals v Brně, jestli bych je nechtěla navštívit a nějak podpořit. A já pozvání přijala. Když chcete někoho pro něco zapálit, musíte sami hořet. A přesně to se mi velmi rychle stalo.

DOSTALA JSTE TEĎ MOŽNOST JET PŘÍMO NA MÍSTO, KDE MARY'S MEALS POMÁHÁ. BYLA PRO VÁS TATO ZKUŠENOST DŮLEŽITÁ?

Obrovsky důležitá. Znáte všechna ta čísla a fakta. Jenže pak stojíte tváří v tvář realitě a říkáte si: Ty jo, ono se to fakt děje! Tady ve škole stojí tisíc dětí s hrnečky a díky hrnku kaše denně mají naději, že jejich život bude lepší, než je život jejich rodičů.

JE NĚCO, CO BYSTE Z POZICE AMBASADORKY VZKÁZALA LIDEM, KTERÍ SE O ČINNOSTI TÉTO CHARITATIVNÍ ORGANIZACE DOZVÍDAJÍ POPRVÉ?

Náš svět nekončí za plotem našeho domu ani za hranicemi naší země. Hlad ve světě je fakt, před kterým nelze zavírat oči a potravin na světě je dost pro nás všechny. Jen se musíme naučit se o ně dělit. Soucit a laskavost z nás dělá to, co jsme. Odpusťme si něco málo z našeho dostatku a pošleme naději tam, kde je třeba. S organizací Mary's Meals máme například možnost teď během adventu pozvat symbolicky k vánočnímu stolu jedno hladovějící dítě. A já můžu osobně dosvědčit, že ty peníze budou použity maximálně účelně.

↑ Pár chvil před začátkem vydávání kaše ve škole Mdeka. Zní to až neuvěřitelně, ale tento přibližně tisícíhlavý dětský dav (všechny děti se ani nevešly do záběru) **byl prakticky zcela potichu.**

najíst, protože kvůli neúrodě a všeobecné chudobě je většinou doma už nic k snědku nečeká!

KAŠE PLNÁ NADĚJE

Popravdě se nám odtud ani nechce, ale o půl deváté musíme dál. Školy, kde se odehrává prakticky totožný děj, uvidíme dnes ještě dvě. Čekají na nás v Namatete (více než 5000 žáků se tady střídá na ranní a odpolední směny, což je v Malawi dost běžné) a ve škole Angelogoveya (přes 1000 dětí), kde se

stravovací program Mary's Meals rozběhl teprve před pár dny. Při pozdním obědě se mi nad jídelním lístkem vybaví tisíce dětí, které jsem dnes viděl, a jejich rodiče, pro něž cena zdejšího (na naše poměry dost levného) jídla představuje rozpočet celé rodiny na několik dní, možná týdnů. Programově hodně nabitě je i naše odpoledne a k hotelu přijíždíme se

Cena zdejšího a na naše poměry dost levného jídla představuje rozpočet celé rodiny na několik dní, možná týdnů

západem slunce. Dnešní den byl pro nás naprosto mimořádný a únavu překrylo mnoho dalších, mnohem pozitivnějších a hlubších dojmů.

Neobyčejný den to z našeho pohledu byl i díky tomu, že víme, jak obyčejný vlastně byl pro obrovské množství škol a dětí v Malawi. Díky věrnosti a štedrosti mnoha dárců na celém světě tady Mary's Meals každý den zajišťuje jídlo v 1026 školách roztroušených ve

23 regionech. Každý den se na přípravu kaše spotřebuje asi 57 tun instantní směsi a naplní přes 3200 stolitrových

hrnců, které obsluhuje asi 9600 dobrovolníků (jde o jednodenní směnu, celkem je zde dobrovolníků mnohem víc, protože se ve směnách střídají). Každý školní den se tady v Malawi vydá víc než milion porcí pro víc než milion dětí, pro které je kaše cestou k záchráně, zdraví a životu, v němž má naděje na dokončené vzdělání a lepší budoucnost své pevné místo. 🌍

CHCETE SE ZAPOJIT a dozvědět se víc?

V adventním čase se můžete **PŘIDAT KE KAMPANI MÍSTO U VÁNOČNÍHO STOLU** a symbolicky posadit k prostřenému stolu jedno (nebo více) hladovějící dítě, které bude mít díky daru 550 Kč celý školní rok co jíst. Více viz WWW.MISTOUVANOCHOSTOLU.CZ.

Chcete se o činnosti a historii organizace Mary's Meals dozvědět víc? **NAPIŠTE SI O KNÍŽKU**, kterou napsal Magnus MacFarlane-Barrow, zakladatel Mary's Meals. Náklady na tisk a distribuci knihy jsou hrazeny ze soukromých zdrojů.

O knihu **BOUDA, KTERÁ KRMÍ MILIONY DĚTÍ** si pište na adresu INFO@MARYSMEALS.CZ, do předmětu zprávy napište: **Koktejl**.

